

**Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej
Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu
na podstawie Raportu
dokonana przez Komisję doraźną
Rady Powiatu Wągrowieckiego**

**BIURO RADY
POWIATU WĄGROWIECKIEGO**

Wpłynęło dnia 07.09.2017

M. Sobotka

Wągrowiec – wrzesień 2017

Spis treści

I	Wprowadzenie	3
II	Ocena analizy wskaźnikowej i punktowej sytuacji finansowej....	4
III	Ocena przyjętych założeń i opisu istotnych zdarzeń	11
IV	Ocena prognozy na 3 kolejne lata 2017-2019	14
V	Ocena ogólna	16

2

I. Wprowadzenie

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej została przeprowadzona z upoważnienia Rady Powiatu Wągrowieckiego, tj. podmiotu tworzącego jednostkę organizacyjną: **Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu**.

Komisja doraźna w sprawie dokonania oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu na podstawie raportu została powołana **Uchwałą Nr XXXIII/245/2017 Rady Powiatu Wągrowieckiego z dnia 26 lipca 2017 roku** na podstawie art. 17 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814 ze zm.) i § 47 Statutu Powiatu Wągrowieckiego stanowiącego załącznik do uchwały nr XVI/121/2012 Rady Powiatu Wągrowieckiego z dnia 28 marca 2012 roku w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Wągrowieckiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012r. poz. 1928) w związku z art. 53a ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.).

Zgodnie z § 1 ust. 1 w/w uchwały Komisja oceniała w składzie:

1. Michał Piechocki	- Przewodniczący Komisji
2. Halina Sobota	- Członek Komisji
3. Wiesław Ewertowski	- Członek Komisji
4. Grzegorz Owczarzak	- Członek Komisji
5. Piotr Pałczyński	- Członek Komisji
6. Alicja Żabska-Szymańska	- Członek Komisji, sekretarz
7. Wojciech Kotarba	- Członek Komisji

Komisja zgodnie z § 2 w/w uchwały Rady Powiatu Wągrowieckiego dokonała oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej **Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu za 2016 rok** w oparciu o:

1. Analizę formalną przedstawionego Raportu.
2. Analizę wskaźnikową i punktową sytuacji finansowej.
3. Prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata 2017-2019.
4. Ocenę ogólną.

Podczas posiedzenia Komisji w dniu 11 sierpnia 2017 r. Pani Aleksandra Wendland przedłożyła osobiście podpisane opracowanie dotyczące Raportu za 2016 rok p/t.: „Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe – uzupełnienie” z dnia 09.08.2017 r. Komisja przyjęła przekazany materiał i postanowiła wykorzystać go przy sporządzaniu oceny.

Zgodnie z § 3 uchwały członkowie Komisji dokonali oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej w dniach od 28 lipca do 06 września 2017 roku odbywając w tym czasie 5 spotkań, także z udziałem Dyrektora i Głównej Księgowej ZOZ w Wągrowcu.

II. Ocena analizy wskaźnikowej i punktowej sytuacji finansowej

Realizując zapis art.53a ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260) ustawodawca w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wskaźników ekonomiczno – finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017. poz.832) określił:

- wskaźniki ekonomiczno – finansowe, na podstawie których dokonuje się analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej,
- sposób obliczania wskaźników ekonomiczno – finansowych oraz przypisane im punktowe oceny, które służą do analizy ekonomiczno – finansowej.

Tym samym określono elementy konieczne do wykonania przez ZOZ w Wągrowcu, które w dalszej części podlegają analizie i ocenie organu prowadzącego.

W toku prowadzonych prac kontrolno – sprawdzających wypracowano dwie płaszczyzny badawcze.

Pierwsza obejmująca działania związane z formalno – rachunkowym ocenieniem nałożonych przez ustawodawcę obowiązków określonych w wyżej przedstawionym przepisie. Przedłożony przez ZOZ w Wągrowcu raport w pełnym zakresie obejmuje wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wskaźników ekonomiczno – finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno – finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017. poz.832).

Również dokonana analiza rachunkowa nie stwierdziła, aby zamieszczone dane oraz wyliczone wskaźniki zarówno dla lat opartych na rzeczywistych danych (zweryfikowanych w księgach rachunkowych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym) jak i tych prognozowanych odbiegały od rzeczywistych.

Tym samym płaszczyznę formalno – rachunkową należy uznać za zrealizowaną w pełnym zakresie wymaganym.

Druga płaszczyzna ma charakter poznawczy. Dane liczbowe i wyliczone na ich podstawie wskaźniki ekonomiczne obrazują rzeczywisty stan podmiotu. Zaproponowane przez ustawodawcę wskaźniki pozwalają na dokonanie wszechstronnego przeglądu ZOZ w Wągrowcu w wielu obszarach działalności ekonomicznej.

Element poznawczy jest wynikiem nałożenia się wielu składowych, przy czym cechą nadrzędną są dane liczbowe i wyliczone na ich podstawie wielkości wskaźnika, które w konsekwencji w większości przypadków wpływają na interpretację (ocenę) danego obszaru badawczego.

Poniżej w sposób chronologiczny (tak jak w rozporządzeniu) przedstawiono grupy rodzajowe wskaźników z poszczególnymi wskaźnikami wraz z opisem dotyczącym danego obszaru badawczego.

Ocena sytuacji ekonomiczno – finansowej SP ZOZ Wągrowiec objęła następujące wskaźniki:

1) zyskowności:

a) zyskowności netto,

4

- b) zyskowności działalności operacyjnej,
- c) zyskowności aktywów;
- 2) płynności:
  - a) bieżącej płynności,
  - b) szybkiej płynności;
- 3) efektywności:
  - a) rotacji należności,
  - b) rotacji zobowiązań;
- 4) zadłużenia:
  - a) zadłużenia aktywów (%)
  - b) wypłacalności.

Każdy z przedstawionych wskaźników uzyskując swoją wartość (procentową, liczbową) dodatkowo ma przypisaną ocenę punktową. Łączna możliwa do uzyskania suma punktów dla podmiotu ocenianego wynosi **70**. Opisując poszczególne wskaźniki oprócz sposobu jego wyliczenia przedstawiono przedziały wartości oraz ocenę punktową uzyskaną w danym przedziale wartości.

1. Zyskowność

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a zatem ekonomiczną efektywność działalności. Dodatkowo wartości wskaźników informują o racjonalnym gospodarowaniu, gdzie przychody podmiotu przewyższają koszty. W przypadku ZOZ Wągrowiec taka sytuacja nie ma miejsca.

Wskaźnik zyskowności jest najbardziej syntetycznym wskaźnikiem efektywności i opłacalności działalności jednostki. Ogólnie można stwierdzić, że im większe wartości przyjmuje wskaźnik zyskowności, tym bardziej efektywna jest działalność podmiotu. Szpital z założenia nie ma być podmiotem nastawionym na maksymalizację zysku tylko na podejmowaniu działań zmierzających do bilansowania się prowadzonej działalności ich celem ma być zwiększenie użyteczności świadczeń medycznych (rozumie się przez to maksymalizację rozmiarów i jakości realizowanych usług).

1) wskaźnik zyskowności netto (%) = - 8,86

Wynik netto x 100 % (- 2.450.552 x 100 %)
Przychody ogółem (27.659.571)

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	Poniżej 0,0%	0
2	od 0,0% do 2,0%	3
3.	Powyżej 2 ,0%do 4,0%	4
4.	Powyżej 4,0%	5

5

Wskaźnik pokazuje jaką część przychodów stanowi odnotowany zysk lub strata. W ten sposób jest określona efektywność gospodarki finansowej w odniesieniu do relacji przychody ogółem – koszty ogółem podmiotu, w opisywanym przypadku jest on bardzo niekorzystny. Uzyskany poziom wskaźnika w ocenie punktowej otrzymał 0 pkt.

2) *wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%) = - 8,77*

Wynik działalności operacyjnej x 100 % (- 2.424.207 x 100%)

**(Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody operacyjne)
(27.675.195)**

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 0,0%	0
2	od 0,0% do 3,0%	3
3.	powyżej 3,0%do 5,0%	4
4.	powyżej 5,0%	5

Wskaźnik określa ekonomiczną efektywność działania podmiotu z uwzględnieniem działalności podstawowej oraz pozostałej działalności operacyjnej. Uzyskany poziom wskaźnika w ocenie punktowej otrzymał 0 pkt.

3) *wskaźnik zyskowności aktywów (%) = - 29,83*

Wynik netto x 100 % (-2.450.552 x 100%)

Średni stan aktywów (8.706.785 + 7.722.447= 16.429232:2= 8.214.616)

gdzie średni stan aktywów to suma aktywów razem na koniec poprzedniego roku obrotowego i aktywów razem na koniec bieżącego roku obrotowego podzielona przez 2

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 0,0%	0
2	od 0,0% do 2,0%	3
3.	powyżej 2,0%do 4,0%	4
4.	powyżej 4,0%	5

Wskaźnik zyskowności aktywów (%) informuje o wielkości zysku lub straty przypadającej na jednostkę wartości zaangażowanych w podmiocie aktywów, czyli wyznacza on ogólną zdolność aktywów podmiotu do generowania zysku. W ten sposób określa się efektywność wykorzystania aktywów , a zatem sposobu zarządzania nimi. Informuje o efektywności gospodarowania powierzonymi środkami. Im wyższa jest wartość wskaźnika, tym korzystniejsza jest sytuacja finansowa podmiotu.

Uzyskany poziom wskaźnika w ocenie punktowej otrzymał 0 pkt.

2. Płynność

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Jeżeli poziom wskaźników obniża się to występuje ryzyko utraty przez podmiot zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, natomiast w przypadku, gdy wskaźniki są zbyt wysokie, może to świadczyć o nieefektywnym gospodarowaniu posiadanymi środkami obrotowymi takimi jak zapasy, należności lub środki finansowe.

1) wskaźnik bieżącej płynności = **0,60**

Aktywa obrotowe – należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne) **(3.508.364)**

Zobowiązania krótkoterminowe- zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe
(5.799.479)

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 0,60	0
2.	od 0,60 do 1,00	4
3.	powyżej 1,00 do 1,50	8
4.	powyżej 1,50 do 3,00	12
5.	powyżej 3,00 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10

Wskaźnik bieżącej płynności określa zdolność podmiotu do spłaty zobowiązań krótkoterminowych poprzez upłynnienie wszystkich środków obrotowych

Wskaźnik ten informuje, w jakim stopniu aktywa obrotowe pokrywają zobowiązania krótkoterminowe. Daje ogólny pogląd na płynność finansową podmiotu. Uzyskany poziom wartości wskaźnika w punktach wynosi 4. Należy zauważyć, że uzyskana wartość wskaźnika w tabeli punktowej stanowi dolną wartość graniczną.

2) wskaźnik szybkiej płynności = **0,53**

Aktywa obrotowe – należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (czynne) – zapasy
(3.508.364 - 419.365=3.088.999)

Zobowiązania krótkoterminowe - zobowiązania z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy + rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe
(5.419.342 + 380.137=5.799.479)

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 0,50	0
2.	od 0,50 do 1,00	8
3.	powyżej 1,00 do 2,50	13
4.	powyżej 2,50 lub jeżeli zobowiązania krótkoterminowe = 0 zł	10

Wskaźnik szybkiej płynności określa zdolność podmiotu do spłacania zobowiązań krótkoterminowych najbardziej płynnymi aktywami, tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Uzyskany poziom wartości wskaźnika w punktach wynosi 8. Podobnie jak wskaźnik płynności bieżącej uzyskana wartość wskaźnika w tabeli punktowej nieznacznie przekracza dolną wartość graniczną i świadczy o coraz większych problemach z utrzymaniem płynności finansowej podmiotu.

3. Efektywność

Wskaźniki efektywności informują w jakich cyklach podmiot spłaca zobowiązania, odnawia zapasy oraz otrzymuje należności z tytułu wykonania świadczeń.

Ważnym czynnikiem wpływającym na sytuację finansową podmiotu jest sprawność jego działalności. Ocena sprawności działania podmiotu obejmuje badanie rotacji należności i zobowiązań. Wskaźniki te opisują efektywność przyjętej polityki zarządzania przepływami pieniężnymi, tzn. mogą sygnalizować ryzyko utraty płynności finansowej przez jednostkę lub w przypadku gdy wskaźniki płynności finansowej już wyraźnie wskazują na brak płynności – określają przyczyny tych problemów. Optymalną jest sytuacja, gdy wskaźnik rotacji zobowiązań jest wyższy lub równy wskaźnikowi rotacji należności.

1) wskaźnik rotacji należności (w dniach) = 37

Średni stan należności z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)
(2.897.068 + 2.482.462 = 5.379.530 : 2 = 2.689.765 x 365 = 981.764.225)

**Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów
i materiałów
(26.396.472)**

gdzie, średni stan należności z tytułu dostaw i usług to suma tych należności na koniec poprzedniego roku obrotowego i na koniec bieżącego roku obrotowego podzielona przez 2

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 45 dni	3
2.	od 45 dni do 60 dni	2
3.	od 61 dni do 90 dni	1
4.	powyżej 90 dni	0

Uzyskana wartość wskaźnika umożliwiła uzyskanie maksymalnej ilości punktów oceny. Wskaźnik rotacji należności określa długość cyklu oczekiwania na uzyskanie należności za świadczone usługi. Im wyższy poziom wskaźnika, tym podmiot ma większe trudności ze ściąganiem swoich należności, co może obniżyć zdolność do terminowego regulowania zobowiązań.

2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) =37

Średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)
(3.042.843 +2.310.067=5.352.910:2=2.676.455 x365 = 976.396.472)

**Przychody netto ze sprzedaży produktów + przychody netto ze sprzedaży towarów
i materiałów**
(26.396.472)

gdzie, średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług to suma tych zobowiązań na koniec poprzedniego roku obrotowego i na koniec bieżącego roku obrotowego podzielona przez 2

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	do 60 dni	7
4.	od 61 dni do 90 dni	4
5.	powyżej 90 dni	0

Wskaźnik rotacji zobowiązań określa okres, jaki jest potrzebny podmiotowi do spłacania swoich zobowiązań krótkoterminowych. Zbyt wysoka wartość wskaźnika może świadczyć o trudnościach podmiotu w regulowaniu swoich bieżących zobowiązań, co może zapowiadać konieczność naliczania przez kontrahentów odsetek, a w następnej kolejności skierowanie spraw na drogę postępowania sądowego.

Uzyskana wartość wskaźnika umożliwiła uzyskanie maksymalnej ilości punktów oceny.

4. Zadłużenie

Wskaźniki zadłużenia pozwalają wnioskować na temat zadłużenia podmiotu, jego struktury oraz o zdolności do obsługi tego zadłużenia.

1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)=90%

**Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na
zobowiązania x 100 %**

(0+5.419.342+1.560.933= 6.980.275 x 100%)

Aktywa razem
(7.722.447)

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	poniżej 40 %	10
2.	od 40 % do 60 %	8
3.	powyżej 60 % do 80 %	3
4.	powyżej 80 %	0

Wskaźnik zadłużenia aktywów informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi. Zbyt wysoka wartość wskaźnika podważa wiarygodność podmiotu, natomiast zbyt niska może świadczyć o braku umiejętności w wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania podmiotu dla zwiększenia efektywności jego działania.

2) wskaźnik wypłacalności = - 2,67

**Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na
zobowiązania**

(0+5.419.342+1.560.933=6.980.275)

Fundusz własny

(- 2.618.934)

Lp.	Przedziały wartości	Ocena
1.	od 0,00 do 0,50	10
2.	od 0,51 do 1,00	8
3.	od 1,01 do 2,00	6
4.	od 2,01 do 4,00	4
5.	powyżej 4,00 oraz poniżej 0,00	0

Wskaźnik określa wielkość funduszy obcych przypadającą na jednostkę kapitału własnego. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań, jednocześnie bardzo niska wartość wskaźnika może oznaczać brak efektywnego wykorzystania finansowania zewnętrznego.

Poniżej przedstawiamy tabelaryczne podsumowanie oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej w ZOZ Wągrowiec za rok 2016.

Tabela sporządzona została z danych uzyskanych dla poszczególnych wskaźników i przypisanych do nich wartościom punktowym, gdzie suma maksymalnych wartości oceny mogła uzyskać wartość punktową na poziomie 70 pkt.

Grupa	Wskaźniki	Ocena	
		Rok 2016	Rok 2016
	1) wskaźnik zyskowności netto	- 8,86%	0
1. Wskaźniki zyskowności	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej	-8,77%	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów	-29,83%	0
	1.RAZEM		0
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,60	4
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,53	8
	2. RAZEM		12
3. Wskaźnik efektywności	1) wskaźnik rotacji należności	37	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań	37	7
	3.RAZEM		10
4. Wskaźnik	1) wskaźnik	90 %	0

zadłużenia	zadłużenia aktywów %		
	2) wskaźnik wypłacalności	-2,67	0
	4. RAZEM		0
	Łączna wartość punktów		22

Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, że sytuacja ekonomiczno – finansowa Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu za rok 2016 jest zła. Istotnym elementem kształtującym uzyskanie nieodpowiednich wskaźników ekonomicznych na koniec roku 2016 jest przede wszystkim zaistniała strata netto.

Największy udział w osiągnięciu 22 pkt. (na 70 możliwych) mają wskaźniki z grupy płynność i efektywność. Wskaźniki efektywności uzyskały maksymalną możliwą do otrzymania wartość punktową oceny. Zarówno wskaźnik rotacji należności (w dniach), jak i wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) uzyskał poziom 37 dni co pozwoliło uzyskać maksymalną ocenę. W gradacji ważności (mając na uwadze możliwą do uzyskania wielkość punktów do oceny ogólnej) grupa wskaźników efektywności zajmuje ostatnie miejsce (maksymalna możliwa do uzyskania wartość wynosi 10 pkt.).

Grupa wskaźników, która umożliwia uzyskanie dużej ilości punktów do oceny ogólnej jest odpowiednio płynność (25 pkt.), zadłużenie (20 pkt.) oraz zyskowność (15 pkt.).

W dwóch ostatnich za rok 2016 ZOZ Wągrowiec nie uzyskał żadnego punktu, co w efekcie przełożyło się na bardzo słaby ogólny wynik 22 pkt. na 70 możliwych (co stanowi zaledwie 31,43 % możliwych do uzyskania pkt.).

Kolejne zagadnienie, na które przy ocenie należy zwrócić uwagę jest fakt, że wskaźnik zyskowności w całości uwarunkowany jest od uzyskanego wyniku finansowego netto jednostki. Co istotne podmiot bez względu na wielkość uzyskanej straty (czy będzie 100.000 tys., czy też 2.000.000 miliony) poziom wskaźnika ekonomicznego będzie ujemny nie przynoszący żadnej wartości punktowej. Natomiast z perspektywy organu prowadzącego wysokość straty za dany rok obrachunkowy ma bardzo istotne znaczenie, gdyż przekłada się na realne dodatkowe koszty (strata do pokrycia).

Podsumowując należy stwierdzić, że uzyskane wartości wskaźników, a co za tym idzie punktowe wskazują na bardzo trudną sytuację ZOZ w Wągrowcu i wymagają podjęcia działań zmierzających do zatrzymania i poprawy negatywnego trendu.

III. Ocena przyjętych założeń i opisu istotnych zdarzeń

Przyjęte założenia stanowią bardzo ważny element opracowanego przez ZOZ Raportu, ponieważ wpływają na jego ostateczną wartość i poprawne prognozowanie.

Gospodarka finansowa ZOZ prowadzona jest na zasadach określonych w ustawie o działalności leczniczej. Założenia makroekonomiczne określono opierając się na przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 25 kwietnia 2017 r. Wieloletnim Planie Finansowym Państwa (WPF) na lata 2017 – 2020, jako aktualizacja Programu konwergencji. Stosowanie polityki budżetowej regulowanej przez państwo jest konieczne dla ZOZ, ponieważ służba zdrowia stanowi 4,7% wydatków Produktu Krajowego Brutto (PKB).

Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu w dniu 28 czerwca został zakwalifikowany do Systemu Podstawowego Szpitalnego Zabezpieczenia Świadczeń Opieki Zdrowotnej (PSzZŚOZ), tzw. „Sieci szpitali”. Szpital zabezpiecza udzielanie świadczeń medycznych w podstawowych oddziałach: interna, pediatria, chirurgia, położnictwo-ginekologia, oddział noworodkowy, które kwalifikują jednostkę do I stopnia Systemu PSzZŚOZ.

Znaczenie dla Szpitala będzie miała wdrażana reforma systemu ochrony zdrowia, która polegać będzie na zmianie sposobu finansowania, opartego na ryczałcie.

W dniu 31 sierpnia 2017 r. ZOZ w Wągrowcu poinformował podmiot tworzący, że na IV kwartał 2017r. otrzymał ryczałt na sumę 5.932.948,12 zł z Oddziału Wielkopolskiego NFZ. Kwota ta nie podlega negocjacom. Dyrektor ZOZ w Wągrowcu oświadczył, że przyjmuje tą propozycję, co: „...umożliwi rozpoczęcie funkcjonowania ZOZ-u w strukturze systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń”¹.

Prognoza ryczałtu Oddziału Wielkopolskiego NFZ przedstawia się następująco:²

Rodzaj świadczeń	Nazwa zakresu	Liczba jednostek	Cena jednostki	Wartość umowy na IV kwartał 2017r.
SZP	Ryczałt PSZ – Szpital I stopnia			3.720.260,22
SZP	Koszty zmieniające OWU-PSZ	359,97	1.200,00	431.964,00
SZP	Neonatologia- hospitalizacja	185.406,00	1,00	185.406,00
SZP	Położnictwo i Ginekologia - hospitalizacja	243.959,00	1,00	243.959,00
SZP	Oddział Ratunkowy	92,00	9.842,00	905.464,00
AOS	Tomografia Komputerowa	68.830,00	1,03	70.894,90
POZ	Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna	3,00	125.000,00	375.000,00
Suma				5.932.948,12

Ponieważ sporządzony Raport przez ZOZ w Wągrowcu zakładał finansowanie działalności w 2017r. opartej na zapowiadany przez rząd ryczałcie, Komisja przyjmuje do oceny jego podaną wysokość. Według oceny Dyrektora ZOZ wielkość tego ryczałtu dobrze wpisuje się w realizację tegorocznego planu finansowego.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu nie przewiduje ograniczeń działalności, natomiast chciałby rozszerzyć działalność o świadczenie nowych usług medycznych poprzez otwarcie dla mieszkańców nowych poradni komercyjnych.

Dyrekcja Szpitala zamierza doskonalić w kolejnych latach standardy świadczonych

¹ Pismo ZOZ w Wągrowcu z dnia 31.08.2017 r. nr D/ZOZ/180/2017

² Pismo OW NFZ z dnia 30.08.2017 r. nr WSOZ-DKOS.425.850.217 0

usług medycznych w dotychczasowym zakresie. Ponadto pomimo przeprowadzanego remontu, chce utrzymać realizację usług na takim samym poziomie oraz chce w pełni realizować zawarte kontrakty.

Zespół Opieki Zdrowotnej w prognozie założył realizację inwestycji finansowanej ze środków powiatu, która zakłada zakończenie prac inwestycyjnych i oddanie nowego budynku do użytku z końcem 2018 roku.

Z prognozy przedstawionej w raporcie wynika, iż Szpital zaplanował uzyskiwanie dopłaty z powiatu poprzez przekazywanie środków finansowych na pokrycie straty netto roku obrotowego, umniejszonej o koszty amortyzacji.

Komisja po przeanalizowaniu Raportu i prognozy zaniepokojona jest brakiem poprawy finansów na kolejne lata, która wynika z zaplanowanej mniejszej ilości punktów niż w roku 2016r. (np. Szpital zakłada w 2017 r. uzyskanie 10 punktów na 70 możliwych) oraz zaplanowanej straty finansowej na lata kolejne. ZOZ w prognozie nie zaplanował podwyżek dla pracowników oraz osób zatrudnionych w ramach kontraktów. Jedynie założono wzrost płac dla pielęgniarek i położnych, ale one mają swoje pokrycie w przychodach, które ZOZ otrzymuje z budżetu państwa.

Przewidywane jest także realizowanie inwestycji polegającej na rozbudowie i modernizacji budynku Szpitala. Nie przewiduje się z tego powodu ograniczenia działalności usług medycznych i realizacji kontraktów z NFZ.

Przewidziano zwiększenie od 2019r. kosztów amortyzacji w związku z koniecznością naliczenia odpisów amortyzacyjnych od zrealizowanej inwestycji w 2018 roku.

Komisja dostrzega największe zagrożenia dla stabilnej działalności Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu w następujących obszarach:

- brak odpowiedniej kadry lekarskiej,
- regulacji i podwyżek płac,
- starzenie się personelu,
- niekorzystnych zmian finansowania,
- wygórowanego podnoszenia standardów świadczenia usług,
- negatywnego wpływu robót inwestycyjnych na działalność bieżącą,
- brak konsekwencji w realizacji programów oszczędnościowych,
- wydłużonego pobytu pacjentów w Szpitalu.

Uwzględniając wzrost wynagrodzeń WPPF (str. 11) zakłada tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2017 roku 4,8%, w 2018r. 4,7% i w 2019r. 5,1%. Jest to powyżej prognozowanego wzrostu PKB, a biorąc pod uwagę 70% udział płac w kosztach może to spowodować deficyt finansów ZOZ-u. Dyrekcja ZOZ zakłada kompensację wzrostu wynagrodzeń poprzez racjonalizację zatrudnienia.

Zapowiadana zmiana modelu finansowania i funkcjonowania służby zdrowia polegająca na likwidacji Narodowego Funduszu Zdrowia, przeniesieniu finansowania do budżetu ma podnieść nakłady i poprawić jej funkcjonowanie. Większą i bezpłatną opieką zamierza się otoczyć osoby powyżej 75 roku życia.

Zagrożeniem dla podmiotów tworzących może być przerwianie ciężarów finansowania świadczeń zdrowotnych na jednostki samorządu terytorialnego, bez

zapewnienia im większych dochodów. Podobnie jak to stało się z pokrywaniem kosztów inwestycji oraz straty netto ZOZ-ów.

ZOZ zamierza korzystać z nowoczesnych form organizacji dokumentacji medycznej uczestnicząc w projekcie realizowanym przez województwo wielkopolskie. Projekt wdrażający Elektroniczną Dokumentację Medyczną będzie dla ZOZ bezpłatny przez okres 5 lat. Udział kosztów własnych pokryje powiat wągrowiecki, a 85% środków pochodzić będzie z Unii Europejskiej.

Realizacja inwestycji spowoduje poprawę warunków leczenia i pobytu pacjentów i umniejszy na kilka lat konieczność zakupu nowego sprzętu oraz jego remontów. Powstaną co prawda dodatkowe koszty jego eksploatacji i serwisowania, ale pozostałe koszty zostaną poniesione przez powiat wągrowiecki.

ZOZ założył pokrywanie przez organ tworzący stratę netto pomniejszoną o amortyzację za rok ubiegły w trzech kolejnych latach 2017-2019. W przypadku wdrożenia odpowiedniego programu naprawczego i realizacji programów oszczędnościowych możliwe będzie zaprzestanie takich działań.

IV. Ocena prognozy na 3 kolejne lata 2017 – 2019

1. Analiza przyjętych założeń makroekonomicznych według Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2017 – 2020 (WPFPP)

Polska reguła wydatkowa zawiera tylko jedną prognozowaną zmienną, przyrost Produktu Krajowego Brutto (PKB), którą przyjęto do obliczania poziomu wydatków budżetu państwa. Prognozowane wydatki na ochronę zdrowia do 2020 r. mają utrzymywać się na poziomie 4,7% PKB, co należy uznać za poprawne, ponieważ nie ma podstaw, ani zapowiedzi rządu o jego zwiększeniu. Wzrost PKB w 2017 r. ma wynieść 3,6%, na 2018r. 3,8%, a prognoza na 2019 r. wynosi 3,9%. Coroczny wzrost PKB o podany wskaźnik, przy stałym udziale wydatków na poziomie 4,7%, skutkuje wzrostem przychodów ZOZ, corocznie o podany wskaźnik wzrostu PKB. Raport uwzględnia wzrost przychodów netto ze sprzedaży w 2017 roku o 3,87% , w 2018 roku o 4,33% i w 2019 r. o 0,16% .

Różnice są następujące:

Lp.	Nazwa	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	Wzrost PKB	2,7%	3,60 %	3,80%	3,90%
2	Wzrost przychodów netto		3,87%	4,33%	0,16%
3	Różnica 2 – 1		+0,27%	+0,53%	-3,74%
4	Różnica w dochodach		+71.106 zł	+150.447 zł	-1.067.353zł

Plan przychodów na lata 2017 i 2018 można przyjąć za poprawny, ale przychody na 2019 rok zostały nadmiernie zaniżone.

Bardzo istotnym elementem planowania budżetowego jest inflacja, która zmniejsza siłę nabywczą pieniądza i niezbędne jest jej poprawne uwzględnianie w planowaniu kosztów

działalności. Cel inflacyjny wyznaczany jest przez Radę Polityki Pieniężnej (RPP) i wynosi 2,5% rocznie. Kształtowanie się inflacji jest jednak różne i przedstawia się następująco do zaplanowanych w Raporcie:

Lp.	Nazwa	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	Inflacja	0,8%	1,50 %	2,70%	2,50%
2	Wzrost kosztów		1,75%	2,09%	5,79%
3	Różnica 2 – 1		+0,25%	-0,61%	+3,29%
4	Różnica w kosztach		+74.898 zł	-185.952 zł	+ 1.023.837 zł

Plan kosztów na lata 2017 i 2018 można przyjąć za poprawny, natomiast koszty 2019 roku zostały mocno zawyżone.

Lp.	Nazwa	2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	Rozpiętość kosztów do dochodów	3.792 zł	336.399 zł	2.091.190 zł

Powstała w ten sposób różnica w 2019 roku jest zbyt wysoka do założeń Wieloletniej Prognozy Finansowej Państwa i Rady Polityki Pieniężnej.

Różnica pomiędzy wzrostem PKB (przychody) a inflacją (koszty) stanowi nadwyżkę środków dla ZOZ, które mogą być przeznaczone na rozwój.

Lp.	Nazwa	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	Wzrost PKB	2,7%	3,60 %	3,80%	3,90%
2	Inflacja	0,8%	1,50 %	2,70%	2,50%
3	Różnica 1 - 2	1,90%	2,10%	1,10%	1,40%
4	Nadwyżka w roku	0 zł	553.050 zł	300.894 zł	399.544 zł
5	Nadwyżka narastająco	0 zł	553.050 zł	853.944 zł	1.253.488 zł

Przychody wykazane w Raporcie zawierają po przeliczeniu zgodnie z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, nadwyżkę w ciągu trzech lat, wobec wykonanych przychodów 2016 roku w wysokości 1.253.488 zł.

Powinno stanowić to rezerwę środków na rozwój oraz inne nieplanowane wydatki.

2. Założenia demograficzne

W opracowywaniu prognozy na kolejne trzy lata zapotrzebowanie mieszkańców powiatu na świadczenia medyczne przyjęto na takim samym poziomie jak dotychczas. Jak wynika z informacji uzyskanych od Pani A. Wendland, ZOZ brał pod uwagę przede wszystkim liczbę usług, a nie demografię.

Analizując prognozy (Efektywne działanie przez mapowanie Województwo Wielkopolskie) dotyczące szpitalnictwa w województwie wielkopolskim, można zauważyć, że na oddziale wewnętrznym prognoza oparta na trendach wykazała, iż w latach 2016-2029

nastąpi wzrost liczby hospitalizacji o 21,8% oraz w tych latach będzie również wzrost hospitalizacji o 8,5% na oddziale chirurgicznym. Natomiast prognoza na lata 2016-2029 województwa wielkopolskiego przewiduje spadek hospitalizacji dla oddziału pediatrycznego o 14,3% oraz dla oddziału o charakterze położniczym lub ginekologicznym o 15,5%.

Natomiast Szpital w Wągrowcu nie uwzględnił tych prognoz, a może to wpłynąć na potrzeby usług zdrowotnych, chociaż ich wielkość proporcjonalna w okresie 3 lat, nie jest bardzo znacząca.

Dokonując analizy można zauważyć, że powiat wągrowiecki w 2015 roku miał dodatni przyrost naturalny wynoszący 122 osoby (źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015), odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,7 na 1000 mieszkańców. Analizując dane publikowane przez GUS, możemy zauważyć wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i „należy oczekiwać dalszego zwiększania się liczby i udziału osób starszych, a zatem także wzrostu zapotrzebowania na usługi zdrowotne w tej grupie” (źródło: Efektywne działanie przez mapowanie Województwo Wielkopolskie).

3. Pozostałe czynniki o znaczeniu mikroekonomicznym.

Bezrobocie i związana z tym zamożność społeczeństwa została pominięta, ponieważ nie ma to większego wpływu w najbliższych trzech latach na świadczone bezpłatnie usługi przez nasz ZOZ. Bezrobocie w Polsce wykazuje tendencję malejącą, co może oznaczać poprawę koniunktury gospodarczej, wzrost zamożności społeczeństwa oraz zmniejszenie obszarów ubóstwa.

Wprowadzenie „Sieci szpitali” spowodowało zmniejszenie konkurowania o pacjenta przez poszczególne szpitale. Zachowanie wymaganych standardów oraz troska o jak najlepsze świadczenie usług, powinny być starannie pielęgnowane.

V. Ocena ogólna

Komisja doraźna do dokonania oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu na podstawie Raportu, po przeanalizowaniu dokumentacji i uzyskaniu wyjaśnień od Dyrekcji, ocenia sytuację ekonomiczno-finansową ZOZ w Wągrowcu jako niezadowalającą i powodującą utrudnienia w kontynuacji działalności w latach następnych.

Komisja uzasadnia swoje stanowisko następująco:

- 1/ osiągnięciem znaczącej straty netto – 2.450.552 zł przez ZOZ w 2016r.;
- 2/ osiągnięciem niskiej oceny punktowej, ZOZ uzyskał 22 punkty na 70 możliwych w 2016 roku, a w latach następnych wykazuje uzyskanie jeszcze mniej punktów;
- 3/ brak poprawy prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej w latach 2017-2018;
- 4/ wprowadzane zmiany w funkcjonowaniu służby zdrowia nie gwarantują stabilności;
- 5/ pojawiają się roszczenia dotyczące podwyżek wynagrodzeń, które stanowią 70% kosztów;
- 6/ postępujący proces starzenia się kadry medycznej, zwłaszcza lekarzy.

Spośród trzech prognozowanych lat 2017-2019, pierwsze dwa lata można uznać za dobrze planowane, pomimo trudnej sytuacji finansowej. Komisja wnosi uwagi do planowania roku 2019, w którym zaniżono znacznie dochody, a zawyżono wydatki. Różnica do

wskaźników wzrostu PKB i inflacji przekracza 2 mln zł. Pomimo tego może to być rok, który nie będzie wymagał pokrycia straty przez powiat. Prognoza weryfikacji wyliczeń na 2019 rok będzie jeszcze bardziej optymistyczna i rodzi nadzieję zrównoważenia przychodów i kosztów działalności. Pojawiające się w 2019 roku pozytywne tendencje poprawy wynikają z planowanych działań przez 2 lata poprzedzające oraz korzystnego oddziaływania zrealizowanej inwestycji. Uwzględniając kontynuowanie bardzo ważnej misji jaką ma ZOZ w Wągrowcu, uważamy za niezbędne opracowanie programu naprawczego uwzględniającego realność jego realizacji. Program naprawczy powinien zmierzać do zrównoważenia finansów Szpitala. Racjonalizacja jego kosztów (dostosowanie do przychodów) musi iść w parze z podnoszeniem standardów i jakości leczenia. Podnoszenie tej jakości będzie realizacją oczekiwań mieszkańców powiatu, jak i receptą na przyciągnięcie pacjentów do naszej lecznicy. Stosowanie się do planowania polityki budżetowej państwa jest niezbędne, aby ograniczać dowolność w tym zakresie. Polska zobowiązana jest do ograniczania nadmiernego zadłużenia, co przekłada się także na służbę zdrowia. Nałożenie ograniczeń i wielkości odpowiednich wskaźników gwarantuje wzajemną spójność i realizację polityki państwa.

Ponieważ Raport oraz jego ocena sporządzane są po raz pierwszy, brak jest wypracowanych metod opracowywania i weryfikacji tych dokumentów. Uzyskiwane doświadczenie powinno podnosić skuteczność w osiągnięciu celów jakie im się stawia.

Komisja uważa, że termin zapłaty dla Szpitali, po ok. 40 dniach od wykonania pierwszej usługi jest zbyt długi. Przekazywanie środków przez Narodowy Fundusz Zdrowia powinno być zmienione.

Proponowana przez Komisję ocena ogólna: NEGATYWNA

Na tym protokół zakończono.

Protokół zawiera 17 kolejno ponumerowanych stron.

Sporządzony został w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Podpis członków Komisji:

1. Michał Piechocki	- Przewodniczący Komisji
2. Halina Sobota	- Członek Komisji
3. Wiesław Ewertowski	- Członek Komisji
4. Grzegorz Owczarzak	- Członek Komisji
5. Piotr Pałczyński	- Członek Komisji
6. Alicja Żabska-Szymańska	- Członek Komisji, sekretarz
7. Wojciech Kotarba	- Członek Komisji

Handwritten signatures of the Commission members, corresponding to the list on the left. The signatures are written in blue ink on a white background. The names are: Michał Piechocki, Halina Sobota, Wiesław Ewertowski, Grzegorz Owczarzak, Piotr Pałczyński, Alicja Żabska-Szymańska, and Wojciech Kotarba.